

Medlemsblad for

Skien Historielag

Stiftet 19. mai 1932

Nr. 2 - 2012

Kvinner i styre og stell i Skien

- et -nesten - glemt kapittel.

Det gjelder i alle fall fram til midten av forrige århundre.

Under arbeidet med "Skiensboka" leste vi Skiens historie i 3 bind fra ende til annen. Vi fant lite om kvinner, med lysende unntak som Mogensine Bentzen og "Cappelens enke". Nå var jo kvinnens plass i hjemmet den gangen, og det var ikke god tone "å stikke seg frem". Likevel hadde vi ventet å finne litt mer.

Mot slutten av 1800-tallet var det noen som gjorde seg bemerket politisk. Skien Kvindestemmerets-forening, med forgreninger helt frem til vår tid, ble stiftet i 1902, ett år etter at kvinner for første gang fikk avgi stemme i Norge. For i første omgang gjaldt det bare ved kommunevalg og bare for kvinner av borgerskapet og middelklassen. I 1909 fikk de samme gruppene rett til å stemme ved stortingsvalg, året etter ble det alminnelig stemmerett for kvinner ved kommunevalg - og først i 1913 fikk kvinner stemmerett på samme vilkår som menn. I Skien var det mange kvinner som så det urettferdige i dette. Blant de aktive i foreningen var bl.a. Thomine Offenberg, Anna Stousland og Tobine Tørresen.

Ved folkeavstemningen i 1905 ville de gjerne vært med, og de "beklaget seg høylydt over at de ennå ikke hadde fått statsborgerlig stemmerett" (Skien historie III, s. 442). "Fru ordfører Søren Blom Paulsen", Henrikka f. Hartmann, var av de høylydte. I 1901 ble hun 2. vararepresentant for Venstre. De to første, faste kvinnelige representantene var Ida Thelin (valgt på Avholdsfolkets liste) og lærerinne Christina Hansen (valgt på Den Konstitusjonelle Forening og Foreningen Fremads liste). Christina Hansen tok som første kvinne ordet i Skien bystyre 22. september 1902.

Kvinnene var særlig opptatt av sosial nød og av skolen. De arbeidet derfor målbevisst for å få sine representanter inn i fattigstyret, skolestyret og sunnhetskommisjonen. Ved valget for perioden 1905 - 1907 ble fru Henrikka Paulsen og frk. Tobine Tørresen valgt inn på Venstres, Arbeidernes og Afholdsorganisasjonenes liste.

De kvinnene som stod frem i den første tiden, fikk ofte ord på seg for å være litt "aparte". Det måtte de være, ellers hadde de ikke kommet frem i offentligheten. Etter 1945 har vi hatt mange betydningsfulle kvinnelige politikere - som har gjort seg positivt bemerket på flere måter.

Her blir vi nødt til å begrense oss til perioden 1890 - 1940. Med Skien mener vi det nåværende Skien med Gjerpen og Solum. Vi ber alle som har stoff om kvinner som gjorde en innsats - i og utenfor politikken - om å komme med sine bidrag. Det kan være muntlig overlevering, private papirer, kopi av jubileumsberetninger, nekrologer eller lignende. Dersom vi får låne originaler, skal vi kopiere dem - slik at dere får stoffet tilbake. Vi ber om tilbakemelding så snart som mulig!

Henvendelse til Thor W. Gundersen tlf. 35581373 ,
mailadresse: thor@skien.folkebibl.no

Lederen har ordet

Vi er halvveis i vinter/vår-semesteret og kan se tilbake på to svært vellykkede medlemsmøter med meget god oppslutning – ca 60 i januar, ca 70 i februar. Det tyder på at vi har truffet godt med våre tilbud, og jeg håper at det fortsetter. Vårt neste arrangement er årsmøtet (se innkalling annet sted i bladet). Valgkomiteen er i arbeid og har nok snart ting på plass, så man kan trygt komme på årsmøtet og få med seg flyentusiast Bjørn Olsens foredrag om spennende og morsomme hendelser fra flyhistorien her i Telemark.

I april får vi besøk helt fra Stavanger, men det er en av de første kjente grenlendingene(?) som er tema. Professor Torgrim Titlestad, en av Norges fremste kapasiteter på sagalitteraturen, vil fortelle om Olav, Harald Grenskes sønn, fra han dro i viking som 12-åring til han ble Norges evige konge, Olav den hellige. Og selvsagt får vi høre Titlestads mening om Olavs fødestad. Møtet er et samarrangement mellom historielagene i Skien, Skotfoss og Solum, samt Grenland Ættehistorielag.

Ellers kan nevnes at jeg som arkivar har fått henvendelse fra Statsarkivet i Kongsberg om hjelp med å kartlegge kvinner i lokalpolitikken i perioden 1901-1913, da kvinner fikk alminnelig stemmerett.

Vi har satt i gang våre undersøkelser, og så vet jeg at to av våre medlemmer, Thor Øvrum og Jan Rossvang, har jobbet med dette emne.

Det vil være til stor hjelp, men vi vil gjerne høre fra flere av dere.

Thor Øvrum har levert et innlegg, gjengitt på side 1, hvor vi også har tatt inn et bilde av en av pionerene, Sally Knutson.

Skien Historielag er 80 år i år. Vi kommer tilbake til hvordan dette skal markeres, og i den sammenhengen hører vi gjerne fra dere medlemmer. Ellers kan nevnes at vi nå har fått ting på plass i vårt nye lokale. Jeg har bedt om en nærmere orientering om dette, så trolig finner dere det et annet sted i bladet. Vi får også en rapport om fotogruppas arbeid.

Ta gjerne kontakt med meg eller en annen i styret hvis dere har noe på hjertet.

VEL MØTT på våre kommende arrangementer!

Thor Wølner Gundersen
leder

Mars-møtet

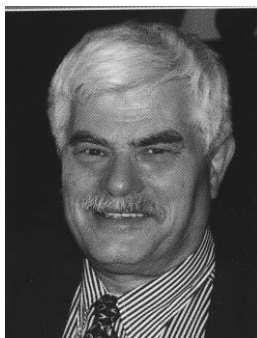
Vi ønsker velkommen til mars-møtet

TIRSDAG 27. MARS

KL. 1830

i Hauges Mindes lokaler.

Møtet er også lagets årsmøte, se innkalling på side 4.

Etter årsmøtet vil en av distriktets flypionerer, **Bjørn Olsen**, vil kåsere om bl.a. ballongferd i Telemark, flytur New York-Jomfruland. Flyving fra Børsesjø, og episoder fra krigen. Bjørn Olsen ble utdannet flyver fra Thor Solbergs

flyveskole på Jarlsberg.

I 1966 ble han ansatt i Fjellfly. Gjennom sin flyverkarriere har han mer enn 5000 timer bak spaken.

Beverting, entre kr. 100,-. Utlodning.

April-møtet

Vi ønsker velkommen til april-møtet

TIRSDAG 17. APRIL

KL. 1830

i Hauges Mindes lokaler.

Møtet er et samarrangement hvor også medlemmer fra Skotfoss Historielag, Solum Historielag og Grenland Ættehistorielag er invitert.

Vi får besøk av professor Torgrim Titlestad fra Universitetet i Stavanger. Titlestad vil holde foredrag om "Olav den hellige, hans liv og død og hans mulige tilknytning til vårt distrikt".

Beverting, entre kr. 100,-. Utlodning.

Rapport fra historielagets fotogruppe

Fotogruppa i Historielaget ble etablert i 2011 og består av Jan Christensen og Jan Thore Øvrum. Målet for gruppa er å systematisere historielagets bildesamling ved å få dette digitalisert, få inn mest mulig informasjon om bildene, samt å søke videre etter å samle gamle bilder fra Skien og omegn. Vi ønsker bilder både av steder og aktuelle personer. Så langt har vi systematisert Historielagets allerede eksisterende bildesamling. I vinter har vi vært engasjert i å digitalisere Lundetangen Bryggeries bildesamling. En del av disse vil bli benyttet i den kommende boka om Lundetangen Bryggeris historie, skrevet av Thorbjørn Wahlstrøm. Denne bildesamlingen vil også implementeres i Historielagets arkiv etter avtale med styret i Lundetangens venner. Når dette prosjektet med Lundetangens bilder er vel avslutta, er fotogruppa klar for videre innsamling av bilder. Vi vil da gå aktivt ut i media og etterlyse bilder fra folk som måtte ha interessante bilder å kunne låne ut for scanning. Bildesamlinga blir fortløpende også lagt ut på sikre eksterne lagringsplasser på nettet. Det er også ønskelig at disse bildene etter hvert skal bli tilgjengelige fra Historielagets Internettside.

Så vi oppfordrer herved Historielagets medlemmer om å kontakte oss om de sitter på aktuelle Skiensbilder som vi kan få scannet og som kan være til glede for fremtiden.

Vi vil selvsagt sikre at opphavsretten til bildene blir ivaretatt ved seinere bruk.

Jan Christensen Mob. 95291399 Mail : jan@slekt.org

Jan Thore Øvrum Mob. 91711942 Mail : jan-thore.ovrum@no.abb.com

Nytt lokale i Kongens gate

I vårt flotte lokale i Kongens gate vil vi komme til å holde åpent følgende dager i tiden frem til mai.

Torsdag 15. mars, kl 16.00 til 20.00 har vi samling, og tema for kvelden er at vi viser gamle, unike bilder fra Skien før bybrannen i 1886. Vi har også boksalg.

Torsdag 29. mars, kl 16.00 til 20.00 - tema for kvelden er Gimsøy Kloster, og øyas utvikling etter 1546, Adeler- og Cappelen-tiden frem til Union Bruks etablering i 1885.

Torsdag 19. april, kl. 16.00 til 20.00 tilbyr vi muligheten til å bla i gamle bøker, Vi selger også en mengde lokalhistoriebøker.

På arrangementene serverer vi kaffe og vafler for kun kr. 20,-.

For de som ønsker å delta på vår dugnad i Kongens gate, ta kontakt med husansvarlig, Tom Kjetil Olsen, enten på telefon 45516301, eller epost tomkjetil@me.com

Vi setter stor pris på de som ønsker å stille på dugnad og hjelpe til de kveldene vi holder åpent.

Informasjon om flere "torsdags-åpne kvelder" i neste nummer av Brynet.

Vi regner med å fortsette vår gjennomgang av Skiens ordførere i neste nummer av Brynet.

B

Returadresse:
Arvid Hellstrøm
Eikornrødvn. 60
3713 SKIEN

HISTORIELAGETS ÅRSMØTE 2012

Det innkalles hermed til historielagets årsmøte

TIRSDAG 27. MARS KL. 1830 I HAUGES MINDES
LOKALER

Sakslisten:

Valg av møteleder

Valg av møterefereent

Årsberetning for perioden 22. mars 2011 - 27. mars 2012.

Historielagets regnskap

Evtl. innkomne forslag

Valg (forslag til valg utdeles på årsmøtet)

Forslag som ønskes fremmet på årsmøtet, må være leder i hende
senest tirsdag 20. mars.

Skien, 23. februar 2012.

Thor Wølner Gundersen (sign.)
leder